

BONDENS MUSIK

SEDAN Tobias Norlind 1930 i Natur och Kulturs populärvetenskapliga serie gav ut sin "Svensk olkmusik och folkdans" har någon egentlig sammanfattning av olkmusikforskningens rön inte gjorts. Nu har en av våra främsta kännare på området, Jan Ling, i en fickboksserie utgivit *Svensk olkmusik* (Prisma, 12:50) och därmed skänkt oss en grundlig och lättläst översikt. Han har tillgodogjort sig de specialstudier i ämnet som företagits av bland andra Carl-Allan Moberg, Bengt R Jonsson och Stig Walin och själv byggt vidare genom studier och medverkan i inspelningsresor ute i bygderna. Hans framställning vilar på avsevärt fastare grund än Norlinds, som därtill grumlades av författarens ambition att söka göra den musik han behandlade så gammal som möjligt och helst ge den rötter i en oviss forntid.

Ling är realist och vet att ytterst litet av den folkmusik som existerar i dag — levande eller upptecknad — är oförfalskad eller uråldrig. Han ger i stället bakgrund och miljö till vad han kallar "bondens musik i helg och söcken" och ställer in de olika musikaliska yttringarna i ett kulturhistoriskt sammanhang. Han berättar tilltalande anspråkslöst om säterliv, bröllopfester och dansgillen och ger med hjälp av rikhaltiga notexempel en god bild av själva musiken, det må vara visor, koralvarianter eller spelmansmusik. I stället för Norlinds tämligen ansträngda försök att pressa in melodimaterialet i tre grupper efter tonförråden pekar Ling på melodiernas variationsrikedom och beskriver deras ofta märkliga geografiska eller "stånds-cirkulerande" vandringar med därav följande omformningar i tonfall eller karaktär. Han beskriver också de folkliga instrumenten liksom en del danser och lekar — dock inte i samma utsträckning som Norlind, som ju ägnade dansen ett speciellt intresse, men också hade svårt att skilja svenska eller nordiska danser

för Malmros populära tant Ann

från mellaneuropeiska och mel-laneuropeiskt influerade.

Lings bok är med sina utförliga register och litteraturhänvisningar också en utmärkt uppslagsbok.

LENNART HEDWALL